

Nr 142.

Av herr **Hjalmarsson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om indragning av tidssignaleringen vid vissa navigationsskolor.

I anledning av framställning från kommerskollegium har Kungl. Maj:t i innevarande års statsverksproposition, tionde huvudtiteln (sid. 31), avgivit förslag till indragning från och med utgången av innevarande budgetår av tidssignaleringen vid navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö och i samband därmed även föreslagit, att de särskilda arvodena å 1,200 kronor till envar av rektorerna vid förenämnda skolor måtte upphöra att utgå från samma tidpunkt.

Kommerskollegium hade i ovannämnda framställning funnit skäligt, att ifrågavarande rektorer beviljades lönekompensering med hänsyn till det särskilda arvodets borttagande, och härför föreslagit sådan ändring i avlöningsstaten, att begynnelselönen för dessa rektorer höjdes i paritet med lönen för rektor vid realskola eller sålunda till 6,400 kronor (lön 4,400 kronor + tjänstgöringspenningar 2,000 kronor), medan å andra sidan — i likhet med vad som gällde för befattningshavare av sistnämmt slag — de nuvarande ålderstilläggen borde bortfalla.

Förslaget om lönekompensering anser sig Kungl. Maj:t ej kunna förorda med följande av chefen för handelsdepartementet anförda motivering, att då »ifrågavarande arvoden för tidssignalering varit betingade av de särskilda göromål, som varit därmed förenade, lärer ett bortfallande av arbetsuppgiften ifråga icke i och för sig synas kunna påkalla någon särskild lönekomensation. Med hänsyn härtill och då i allt fall ett upptagande av kommerskollegii förslag om lönereglering för förenämnda tre rektorer skulle innebära ett föregripande av den allmänna lönereglering för navigationsskolornas befattningshavare, som är avsedd att upptagas till behandling i samband med dylik reglering för befattningshavarna vid de allmänna läroverken, anser jag mig icke kunna förorda, att någon ändring nu företages i anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat.»

Till förslaget av nuvarande avlöningsstat för navigationsskolorna, vilket förslag sedermera följdes i Kungl. Maj:ts proposition till 1931 års riksdag, yttrade de sakkunniga (»Betänkande och förslag till omorganisation av undervisningen vid navigationsskolorna m. m.», sid. 103):

Den navigationsskolornas lärare ursprungligen tillerkända likställigheten i avlöningshänseende med de allmänna läroverkens adjunkter har beklagligtvis i samband med de upprepade provisoriska tillägg till i stat upptagna avlöningar, som under det senaste årtiondet av riksdagen beviljats, icke till fullo upprätthållits. Såsom i det föregående med styrka betonats, utgör det

emellertid med hänsyn till skolornas hela verksamhet en mycket betydelsefull angelägenhet, att förhållandena på detta område snarast återföras till utgångsläget. Uppenbarligen låter det sig under nuvarande omständigheter icke tänkas, att den ifrågavarande likställigheten åvägbringas genom ett definitivt fastställande av förändrade lönesatser för skolornas adjunkter. I stället lär man vara hänvisad att fullfölja provisoriets väg och genom höjning av den tillfälliga löneförbättringens belopp bereda den ifrågavarande lärargruppen ersättning för den numera förefintliga differensen. Vi anse oss alltså böra föreslå, att den till lärare vid navigationsskolorna utgående tillfälliga löneförbättringen må från och med budgetåret 1931/1932 fastställas att utgå med belopp så avvägda, att summan av den enligt stat utgående avlöningen och löneförbättringen sammanfaller med de rektor vid realskola, resp. lektor och adjunkt vid allmänt läroverk tillkommande avlöningsförmåner av motsvarande karaktär.

Vad lektorerna och adjunkterna beträffar blev också den i nyssnämnda anförande föreslagna ersättningen fullt genomförd, så att dessa lärarkategorier äro numera i avlöningshänseende fullt jämställda med lektorerna resp. adjunkterna vid de allmänna läroverken.

Beträffande rektorerna gjordes däremot av de sakkunniga vid uppgörande av förslag till nyssnämnda avlöningsstat ett avsevärt avsteg från den om paritet med realskolans rektorer uttalade ersättningsprincipen, i det att bland annat förenämnda tre rektorer endast föreslogos som ersättning erhålla en med 200 kronor till 1,400 kronor höjd tillfällig löneförbättring. Avlöningsstaten kom därför att med 1,000 kronor understiga avlöningsstaten för rektor vid realskola. Med hänsyn till att rektor vid navigationsskola åtnjuter två ålderstillägg, varterda å 500 kronor och efter 5 och 10 års tjänstgöring, blir pariteten med rektor vid realskola först uppnådd efter 10 års tjänstgöring.

Angående sitt frånträdande av ersättningsprincipen för rektorerna yttrade de sakkunniga (Förenämnda betänkande, sid. 102):

Vid framställandet av berörda förslag hava vi icke förbisett, att skolornas rektorer formellt komma att i lönehänseende intaga en förhållandevis mindre gynnsam ställning än för närvarande. Redan med hänsyn till föreliggande förslag till lönereglering hava vi emellertid icke ansett oss böra inlåta oss på detta spörsmål. Därtill kommer, att sagda disproportion i realiteten kommer att bli mindre framträdande dels genom värdet av den rektor tillförsäkrade fria bostaden eller hyresersättningen, dels ock genom det arvode för tidssignalering, som för närvarande åtnjutes av rektor vid skolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Ehuru det ej av nu citerade anförande direkt kan utsägas, torde man ha all anledning att förmoda, att orsaken till nämnda avsteg från ersättningsprincipen är att söka i den omständigheten, att rektorerna vid navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö för närvarande åtnjuta envar ett arvode av 1,200 kronor såsom ersättning för tidssignalering. Då nu detta arvode är föreslaget att upphöra, så synes hindret för ersättning till paritet för berörda rektorer ej längre föreligga.

Det är visserligen sant, att rektorerna vid omnämnda tre navigationssko-

lor genom tidssignaleringens borttagande erhålla något minskat arbete, men denna minskning har för dem ingen praktisk betydelse, under det att den avsevärda minskningen i inkomster, för envar 1,200 kronor, måste bli ytterligt kännbar.

Med hänsyn till vad ovan framhållits, måste det därför vara med rätt och billighet förenat, att ifrågavarande rektorer i viss mån hållas skadeslösa för ifrågasatt arvodesindragning.

Envar av rektorerna vid navigationsskolorna i Stockholm och Göteborg uppbär för närvarande ett ålderstillägg och erhåller det andra och sista från och med den 1 januari 1937, under det att rektorn vid navigationsskolan i Malmö först den 1 januari 1937 erhåller sitt första ålderstillägg. För att nämnda rektorer skola i lönehänseende uppnå den av alla som rättvis erkända pariteten med rektor vid realskola erfordras för nästkommande budgetår, att anslagsposten särskilda löneförmåner för ifrågavarande rektorer ökas, för vardera av rektorerna vid navigationsskolorna i Stockholm och Göteborg med 250 kronor och för rektorn vid navigationsskolan i Malmö med 750 kronor. Dessa belopp torde framgå ur nedanstående uppställning.

	Rektor vid realskola kr.	Rektor vid navigationsskola i Stockholm o. Göteborg kr.	Rektor vid navigationsskolan i Malmö kr.
Lön och tjänstgöringspengar.....	6,400	5,000	5,000
Under budgetåret 1936/1937 utgående ålderstillägg	—	750	250
Särskilda löneförmåner: Tillfällig löneförbättring	1,000	1,400	1,400
För paritet erforderlig ersättning	—	250	750
Summa	7,400	7,400	7,400

Med stöd av vad sålunda anförts, hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att, för den händelse den i in-
nevarande års statsverksproposition föreslagna indragning-
en av tidssignaleringen vid navigationsskolorna i Stockholm,
Göteborg och Malmö vinner riksdagens bifall, för budget-
året 1936/1937 anslagsposten i staten för navigationsskolor-
na »Särskilda löneförmåner för ordinarie och icke ordinarie
tjänstemän» måtte ökas från 69,400 kronor till 70,650
kronor.

Stockholm den 20 januari 1936.

Ant. Hjalmarsson.

Joh. Nilsson.
Malmö.

Ivar Öhman.